

***“Jeg kan komme til ham, når...
altså lige meget, hvad fanden
der sker”***

Flere og flere børn vokser op hos deres enlige mor, og de har ingen eller kun en meget sparsom kontakt med deres far. Det spinkle netværk betyder, at mange børn mangler vigtige sociale relationer i familien, hvor de kan lære reglerne for det sociale samspil og finde den nødvendige støtte, når de har det svært.

Derfor har den frivillige organisation Børns Voksenvener siden 1990 skabt rammerne for at frivillige, ressourcestærke voksne kan bruge deres overskud til at blive en ven for et barn med et spinkelt familienetværk. Ideen er, at den voksne på sigt kan fungere som en rollemodel og derved have positiv indflydelse på barnets sociale kompetencer, skolegang, uddannelsesvalg mm.

”Altså at have ham og lave ting med engang imellem osv. det har været en meget **god ting** for mig”

Hvilken betydning har disse venskaber for børnene?

Det har Linnea Klarskov Pagter og Mia Schneider fra Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde, ved Aalborg Universitet undersøgt ved at interviewe unge mellem 18 og 24 år, som alle har eller har haft en voksenven. Undersøgelsens konklusioner tager udgangspunkt i de interviewedes oplevelser og erfaringer med at have en voksenven.

Der er ikke tvivl om, at betydningen af at have en voksenven er lige så forskellig som de interviewede. På trods af dette er det på baggrund af fortællingerne muligt at konkludere, at det at have en voksenven har stor betydning gennem barn- og ungdom.

Det er tydeligt, at en tæt kontakt til voksenalderen har betydet, at børnene har haft en anden fortrolig kontakt og et andet fast holdepunkt end deres mor. Desuden har drengene haft et mandligt forbillede. Og uanset om de interviewede fortsat har kontakt med deres voksenven eller ikke, har voksenalderen uden tvivl haft betydning for resten af deres liv.

En af de unge, der har haft og stadig har stor glæde af at have en voksenven, er 19-årige Philip Ulrich: Vores forhold kørte så godt, at det bare er fortsat, og han kommer stadig til vores familiemiddage. Det, at vi havde en mand, gjorde, at min bror og jeg kunne lave nogle andre ting, end dem, vi kunne lave med vores mor. For eksempel har vi tit været på vandreture med Ole. Vi har også begge to været på ferier i udlandet med ham.

Venskaber virker

Forskningen omkring socialt arbejde påviser gang på gang, at fortrolige voksenkontakter er afgørende for børns trivsel. Derfor hersker der ingen tvivl om, at det at have en voksenven er en effektiv trivselsfremmende indsats, som mange flere børn af eneforsørgere burde have glæde af.

Forholdet mellem barn og voksenven kan følges gennem interviewene over tid. Fra at være en person som barnet tager på tur med, besøger museer, går i biografen eller på cykeltur, bliver voksenvennen med årene mere og mere rådgiver eller mentor.

Igennem aktiviteter og hyggeligt samvær vokser barnets kontakt og tillid til voksenvennen, og med tiden skabes der en fortrolig relation mellem de to. I undersøgelsen er der flere eksempler på, at voksenvennen også giver barnet "adgang" til sin familie. Det kan være voksenvennens forældre, ægtefælle og børn, og det har vakt megen glæde, fordi der skabes en følelse af at høre til, at være en del af "familien".

"Altså det helt centrale, det har været, at han har dannet den her modpol til mit forhold til min mor"

Efterhånden som voksenvennen bliver en integreret del af barnets netværk, får voksenvennen stor betydning, som en anden voksen end moderen, som barnet kan betro sig til. Hermed kan voksenvennen – som et supplement til moderen – bidrage til barnets socialiseringsproces, når de foretager forskellige aktiviteter sammen.

Voksenvennen får således en central betydning for barnets udvikling. Socialiseringsprocessen har som nævnt forskellig betydning for hhv. drenge og piger, da særligt drengene savner modspil fra en voksen af samme køn.

For drengene får en mandlig voksenven stor betydning for de moralske værdisæt, der udvikles i barndommen og teenageårene. Den voksne kan bidrage til, at drengen får et realistisk syn på sin egen plads og rolle i tilværelsen og kan, hvis der er behov for det, medvirke til at korrigere en uheldig adfærd, der måske ukritisk overtages fra omgangskredsen eller skolekammerater.

***”Det er meget rart...
at man ved at man har den
'sikkerhedssluse' og lige kunne
åbne op til. Jeg har hele tiden
vidst, at hvis der kom noget, så
kunne jeg gå til min voksenven,
som stod klar med hjælp”***

En voksenven kan man tale med alting om

Om støtten og omsorgen fra voksenvennen lægger de adspurgte ikke skjul på vigtigheden af, at den kommer fra hjertet og ikke har karakter af at være belærende eller kritisk overfor den situation, som den unge har brug for støtte til at håndtere. Den unge ved oftest godt selv, hvis han eller hun har rodet sig ud i en dum situation. ”Det er en fornemmelse af, at der er en, der faktisk kan støtte dig, uanset hvad fanden du laver. Altså som ikke kritiserer, dig bare fordi han synes det er noget lort, det jeg har lavet, men som kommer med noget konstruktivt. Jeg kan komme til ham, når... altså lige meget, hvad fanden der sker.”

Eller som Pamela siger: Der er nogle ting, som ryger hen til voksenvennen, som man ikke ville sige til sin mor. Altså jeg fortæller ikke lige min mor om en lækker fyr, jeg lige har mødt i byen – det tror jeg ikke lige. Men det kan voksenvennen godt klare. Pamela taler også økonomi med sin voksenven, fordi mødre er jo altid så pylrede...

Vi møder samme indstilling hos Mette: I teenageårene, der var min mor ikke den bedste i verden, så var det rart at have en ekstra voksen man kunne ringe til...

Pamela siger i interviewet: "Det er super hyggeligt, når man så har været sammen med familien, f.eks. da voksendevens barn blev døbt, da kom hele familien. Jeg er jo aldrig vokset op i en familie, sådan at være med til familiefødselsdage, og den der dåb. Jeg kan bare tydeligt huske den dåb, fordi jeg sad i familierækkerne. Det er jeg jo ikke vant til. Så det synes jeg... der følte jeg mig tryk."

Fra samvær til samtale

Fra slutningen af barndommen og i løbet af ungdommen, er det tydeligt at kontakten mellem barnet og voksenvennen forandres. Barnet begynder i højere grad at orientere sig mod venner og kammerater i skolen og fritiden, hvilket betyder, at der sker en udfasning af kontakten til voksenvennen.

Denne udfasning kan betyde, at forholdet mellem barnet og voksenvennen ophører, men som regel bevirker den tætte og tidligt etablerede kontakt mellem de to, at udfasningen blot fører til en forandring af deres forhold. Forandringen består i, at samværet ændres til mere sporadiske kontakter, der bedre matcher den unges orientering mod vennerne, og at forholdet mellem dem i højere grad får karakter af vejledning.

I ungdommen, der er præget af mange udfordringer, ændres den unges behov for voksenkontakt, og samværet med voksenvennen ændres fra primært at være aktivitetsbetonet til i højere grad at bære præg af orientering og vejledning. Undersøgelsen viser, at den unge generelt har brug for støtte, omsorg, opbakning m.m. til at håndtere de mange udfordringer, som de møder i denne periode.

Da ungdommen bl.a. er præget af, at den unge langsomt løsriver sig fra sin forælder, får voksenvejlederen en vigtig betydning i sin egenskab af 'en anden voksen', som den unge kan støtte sig til og søge vejledning hos.

En anden voksen at tale med

I løsrivelsesfasen kan voksenvennen yde støtte og omsorg til den unge ved altid at være der og ved at støtte den unge i at håndtere dagligdagens udfordringer. Desuden kan voksenvennen som den unges fortrolige kontakt lytte til den unges problemer med fx kærlighed og økonomi, som den unge ikke ønsker at tale med sin mor om.

Da ungdommen indebærer, at den unge skal træffe store og svære valg i forhold til fremtiden kan voksenvennen, som den unges støtte og fortrolige kontakt, desuden vejlede den unge i forhold til at flytte hjemmefra og at vælge uddannelse eller arbejde.

De unge vil ofte lytte mere til voksenvennen end forælderen. En voksenven opfattes ikke som en "officiel" autoritet, der skal opdrage dem. Derfor vil voksenvennens opfordringer og vejledning ofte modtages mere positivt – ikke som ultimative ordrer eller krav om ændring af adfærd. Men simpelthen gode råd, der modtages i samme ånd, som de er givet. Flere af de interviewede har givet eksempler på, at de har oplevet denne "opdragelse" som omsorgsfuld og konstruktiv.

”Da jeg fik kontakt med Phillip, troede jeg, at jeg skulle være den givende, den der skulle yde. Men det gik snart op for mig, at vores tid sammen bød på så **mange positive oplevelser**, at jeg fik mindst lige så meget ud af samværet, som han gjorde.”

En voksenven er ikke én, der blot skal yde

Rapporten beskæftiger sig ikke med den voksne part i venskaberne. Men det er foreningens erfaring, at voksenvennen i langt de fleste tilfælde har oplevet samværet utroligt positivt. Det at vinde et barns fulde fortrolighed, at føle man ”bliver brugt” og kan hjælpe et barn, lægger ofte alen til den enkeltes livskvalitet.

”Da jeg fik kontakt med Phillip, troede jeg, at jeg skulle være den givende, den der skulle yde. Men det gik snart op for mig, at vores tid sammen bød på så mange positive oplevelser, at jeg fik mindst lige så meget ud af samværet, som han gjorde.”

www.voksenven.dk
Tlf. 3536 0126
laf@voksenven.dk

Trykt med støtte fra

 BIKUBENFONDEN